

СТАНОВИЩЕ

за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“

Становището е изготвено на основание заповед № 239 от 8.03.2023 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за утвърждаване състав на научно жури

Изготвил становището: доц. д-р Динка Атанасова Златева, Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

Автор на дисертационния труд: Магдалена Славе Андоновска

Тема на дисертационния труд: Управление на комуникациите с медиите за формиране на общественото мнение в Република Северна Македония

Научни ръководители: Проф. д-р Лалка Борисова, Доц. д-р Михаил Чиприянов

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Дисертационният труд е в общ обем от 240 страници. В *структурно отношение* е съставен от списък на съкращенията, въведение, три глави, заключение, библиография и приложения. Той съдържа 22 фигури и 47 таблици. Списъкът на литературните източници включва 117 заглавия, като по-голямата част от тях са на латиница – 71 източника, а останалата част на кирилица. Впечатление прави доброто познаване на материала, касаеща въпросите, свързани с управление на комуникациите с медиите при формиране на общественото мнение, като са представени и необходимите нормативни актове, регулиращи тези взаимоотношения. Обемът на дисертационния труд е достатъчен, за да бъдат изложени теоретичните, методологическите и приложните въпроси, свързани с управлението на комуникациите с медиите, с което се осигурява възможност за добра систематизация, подплатена със знания в съответната област, като докторантът е приложил подходящи средства на научното познание за доказване на заложените твърдения в дисертацията.

Обект на дисертационния труд са медиите в Република Северна Македония, а **предмет** на изследването е управлението на комуникациите с медиите за формиране на обществено мнение в РСМ. **Изследователската теза**, която защитава докторантът е, че „институционално подкрепеното и научнообосновано управление на медиите и медийните комуникации е ключово условие за формиране на общественото мнение, за достоверността и истината на медийните публикации в РСМ и подкрепено със стратегически подход се превръща във фактор на стабилност при бъдещото присъединяване и пълноценно интегриране в Европейския съюз“. Заложената цел в дисертационния труд е да се определят аспектите на моделирането на информацията и отражението на цялостната

медийна комуникация върху общественото мнение, и как това влияе на отделните граждани.

В *съдържателно отношение* дисертационният труд представлява концептуална рамка на комуникациите с медиите в контекста на формирането на обществено мнение. В първата глава на дисертацията докторантът изяснява ролята на медийните комуникации за развитие на обществото, като акцентът е поставен върху връзките с обществеността като неразделна част от медиите и оценява значението им за изграждане на демократичния капацитет на държавата. Място е отредено и на детерминантите на медиите, като специално внимание е отделено на стандартите за работа на медиите в РСМ, с въведените принципи и референтни документи за отстояване свободата на изразяване. Във втората глава се разяснява управлението на медиите в РСМ, като главата е посветена на организацията и управлението им и съществуващите организации, които регулират управлението на медийните комуникации. За целта са оценени специфичните характеристики на бизнес управлението на медийните организации и създаването на стойност при тяхната работа, като са представени основните модели за създаване на стойност. В третата глава са представени резултатите от проведеното емпирично изследване за влиянието на медийните комуникации при формиране на общественото мнение в РСМ. Представена е добра графична визуализация на получените резултати като са изведени необходимите аналитични оценки. Силен акцент е поставен върху важните насоки за постигане на успешни медийни комуникации. Впечатление правят представените стратегически инициативи чрез предложена нова концепция за развитие на медийните комуникации в РСМ. Положителен момент е, че всяка глава завършва със синтезирано обобщение, в което са представени основните изводи.

В *приложенията*, общо 12 на брой, е представена информация за: 1) дейността и функциите на институциите, регулиращи медийните комуникации в РСМ; 2) подготвената и разпространена сред 40 медии в РСМ анкета, която подпомага изследователските прозрения на докторанта и 3) резултатите от проведеното емпирично изследване чрез анкетния метод, получени при обработка на данни с програмен продукт SPSS.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Безспорна е *актуалността* на дисертационния труд, тъй като в него се третират въпроси, които до момента намират, както и в бъдеще ще намират все по-сериозно приложение в теорията и практиката при управление на комуникациите с медиите.

Докторантът използва подходящ *стил* на изразяване за този тип изследвания и демонстрира завидно боравене с научната терминология. Използваните *методи* на изследване са системно-диференциации и системно-интегриращи, дескриптивни, сравнителни, индуктивни и дедуктивни, евристични методи. Проведен е анализ на вторични данни на съществуващи към дадения момент изследвания по темата. За

изследване на медийните регуляторни органи е приложен метода на дълбочинното интервю, а в емпиричното изследване на медиите е използван анкетния метод.

Представеният *автореферат* изцяло съответства на съдържанието на дисертационния труд.

Справката за *публикациите* посочва, че докторантът има 4 публикации, което покрива и превишава националните минимални изисквания по Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав на Република България. Списъкът включва една самостоятелна студия, три статии – една самостоятелна и две в съавторство, от които едната е в издание, индексирано в SCOPUS.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Запознаването с дисертацията дава основание да се заключи, че целта на изследването е постигната, като произтичащите от нея задачи са получили адекватни и добре аргументирани решения. На тази основа приемам формулираните от докторанта научни и научно-приложни *приноси*, които са изведени в следния ред:

- 1) Оценени са добрите практики в областта на медиите в РСМ чрез бенчмаркинг изследване, както като цяло, така и в частност на различните аспекти от тяхното функциониране, регулиране и управление.
- 2) Проведено е емпирично проучване с ясна и добре обоснована методика и логическа обвързаност с целите и задачите на дисертационния труд. Очертаната картина на медийната среда е анализирана критично при отчитане на обективните обстоятелства, свързани с медийното регулиране в РСМ, което до голяма степен предопределя разгръщането на потенциала за развитие на медийните комуникации и развитието на свободен конкурентен медиен пазар.
- 3) Предложена е Концепция за развитие на медийните комуникации в РСМ с дефинирани приоритети, специфични цели, целеви групи (преки и непреки) и мерки за тяхното включване, както и набелязани дейности за постигане на целите.

Основните приноси са формулирани правилно и точно разкриват постигнатите резултати в дисертационния труд. Отчитайки баланса между приносите на автора и тяхната приложимост, считам че притежават висока степен на значимост в научно и приложно отношение.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Дисертационният труд представлява завършен академичен продукт, притежаващ научни и научно-приложни приноси. Отличава се с последователност и логическа обвързаност на отделните части, с паралелно изграждане на композиционна цялост. По всяка отделна част адекватно са представени изводи, като обобщенията в заключителната част описват цялостния принос на докторанта в изследването.

С ясната убеденост за качеството на предложения дисертационен труд, ще си позволя да отправя и някои *препоръки* към докторанта:

- да направи по-цялостно популяризиране на резултатите от направеното от него изследване, тъй като това ще осигури възможност за широка приложимост на предложената концепция за развитие на медийните комуникации.

- да разшири своите бъдещи изследвания и насочи своя научен интерес върху влиянието на дигиталната среда и процеса на конвергенция на технологиите в контекста на формиране на общественото мнение, което е и заложено в предложените стратегически инициативи от докторанта. Това е все още недостатъчно изследвана сфера и предизвикателство за всяка индустрия, предвид новите навици на съвременния човек за информиране.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания и демонстрира умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания. Отчитайки достойнствата на дисертационния труд убедено заявявам своята **положителна оценка** за проведеното изследване и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди на Магдалена Славе Андоновска образователна и научна степен „Доктор“** в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, в професионално направление 3.7. Администрация и управление, по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация)“.

Дата: 02.04.2023 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Динка Златева)